

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΤΡΙΝΗΣ
ΠΑΣΟΚ- Κίνημα Αλλαγής
Βουλευτής Ηλείας

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς: Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Ν. Δένδια

Θέμα: Σοβαρά ζητήματα συμβατότητας του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των Ενώσεων Αποστράτων Αξιωματικών (ΕΑΑΣ, ΕΑΑΝ, ΕΑΑΑ) με τις συνταγματικές αρχές της ισότητας, της αξιοκρατίας και της δημοκρατικής λειτουργίας

Οι Ενώσεις Αποστράτων Αξιωματικών (ΕΑΑΣ, ΕΑΑΝ και ΕΑΑΑ) αποτελούν Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ), υπαγόμενα στην εποπτεία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Παρά ταύτα, εξακολουθούν να λειτουργούν βάσει του Νομοθετικού Διατάγματος 1171/1972, το οποίο θεσπίστηκε πριν από την αποκατάσταση της Δημοκρατίας, ενώ πρόσφατα εκδόθηκε η υπ' αριθ. Φ.959.4/57/1218690/Σ.2064/05-06-2026 Κοινή Υπουργική Απόφαση (ΚΥΑ), με την οποία ρυθμίζονται ζητήματα εκλογής του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΑΑΣ.

Οστόσο, από τη μελέτη του ισχύοντος νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου προκύπτουν σοβαρά ζητήματα που έρχονται σε ευθεία ρήξη με τα άρθρα 4, 5, 12, 25 και 103 του Συντάγματος, καθώς και με τις αρχές της αναλογικότητας και της χρηστής διοίκησης των ΝΠΔΔ. Συγκεκριμένα:

1. Η νέα ΚΥΑ της ΕΑΑΣ, ενώ αναγνωρίζει κατ' αρχήν το δικαίωμα του εκλέγειν και εκλέγεσθαι, στη συνέχεια επιβάλλει γεωγραφικούς περιορισμούς που αποκλείουν τη μεγάλη πλειοψηφία των αποστράτων της περιφέρειας από τη δυνατότητα υποβολής υποψηφιότητας για το κεντρικό Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς απαιτείται μόνιμη κατοικία στην Περιφέρεια Αττικής. Ο περιορισμός αυτός στερείται αντικειμενικού λόγου δημοσίου συμφέροντος, καθώς στην ψηφιακή εποχή και βάσει του Ν. 4727/2020 για την

Ψηφιακή Διακυβέρνηση, η λειτουργία των συλλογικών οργάνων υποστηρίζεται πλήρως από συστήματα τηλεδιασκέψεων. Επιπλέον, προκύπτει ένα τεράστιο παράδοξο: οι αντίστοιχες ΚΥΑ για την Αεροπορία (ΕΑΑΑ) και το Ναυτικό (ΕΑΑΝ), κάτω από τον ίδιο ακριβώς νόμο, δεν επιβάλλουν κανέναν γεωγραφικό αποκλεισμό, δημιουργώντας μια αδικαιολόγητη ανισότητα μεταξύ των Κλάδων.

2. Διατηρείται ο απόλυτος βαθμολογικός αποκλεισμός, βάσει του οποίου μόνο απόστρατοι Αντιστράτηγοι και Υποστράτηγοι δύνανται να είναι υποψήφιοι για τις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου.
3. Παράγεται έτσι μια θεσμική αντίφαση, καθώς ένας απόστρατος αξιωματικός χαμηλότερου βαθμού (π.χ. προερχόμενος από τις Σχολές Υπαξιωματικών ΣΜΥ/ΣΤΥΑ) αναγνωρίζεται από το Σύνταγμα ως ικανός να εκλεγεί Βουλευτής και να αναλάβει καθήκοντα Υπουργού ή Υφυπουργού (όπως ο νυν Υφυπουργός κ. Αθανάσιος Καββαδάς), αλλά θεωρείται «ανίκανος» από το ΥΠΕΘΑ να διοικήσει το ΝΠΔΔ της Ένωσής του.
4. Τα Τοπικά Συμβούλια των Παραρτημάτων δεν εκλέγονται δημοκρατικά, αλλά διορίζονται αυθαίρετα από το κεντρικό ΔΣ. Δεδομένου ότι τα Παραρτήματα ασκούν οιονεί δημόσια/διοικητική εξουσία και διαχειρίζονται κοινωνικές παροχές και δικαιώματα (αιτήσεις παραθερισμού στα ΚΑΑΥ, έκδοση πιστοποιητικών), η έλλειψη αιρετής διοίκησης προσβάλλει ευθέως τη δημοκρατική αρχή.
5. Επιβάλλεται η αυτοδίκαιη, υποχρεωτική εγγραφή των αποστράτων στις Ενώσεις με ταυτόχρονη αναγκαστική παρακράτηση εισφοράς ύψους 1% επί του μερίσματος από τη σύνταξή τους, χωρίς την παραμικρή ατομική συναίνεση, παραβιάζοντας την αρνητική ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι (Άρθρο 12 παρ. 1 Σ.).

Κατόπιν των ανωτέρω,

ΕΡΩΤΑΤΑΙ Ο κ. ΥΠΟΥΡΓΟΣ:

1. Προηγήθηκε, πριν από την έκδοση της υπ' αριθ. Φ.959.4/57/1218690/Σ.2064/26-05-2026 ΚΥΑ, έλεγχος της συμβατότητάς της με το Σύνταγμα και ζητήθηκε σχετική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους;
2. Ποιο συγκεκριμένο κριτήριο δημοσίου συμφέροντος δικαιολογεί τον αποκλεισμό των αποστράτων που κατοικούν εκτός Περιφέρειας Αττικής

από τη δυνατότητα να είναι υποψήφιοι για το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΑΑΣ;

3. Ποιος είναι ο λόγος δημοσίου συμφέροντος που δικαιολογεί τον αποκλεισμό της μεγάλης πλειοψηφίας των μελών της ΕΑΑΣ από τη δυνατότητα υποψηφιότητας στις θέσεις του Προέδρου και του Αντιπροέδρου αποκλειστικά λόγω του βαθμού αποστρατείας τους, τη στιγμή που η Πολιτεία τούς αναγνωρίζει πλήρες δικαίωμα του εκλέγεσθαι για τις ανώτατες δημόσιες και κυβερνητικές θέσεις της χώρας;

4. Προτίθεται το Υπουργείο να θεσπίσει την άμεση εκλογή των Τοπικών Συμβουλίων των Παραρτημάτων από τα μέλη κάθε Περιφερειακής Ενότητας, καταργώντας το ισχύον σύστημα διορισμού τους;

5. Προτίθεται να επανεξετάσει το ισχύον καθεστώς της αυτοδίκαιης εγγραφής των αποστράτων στις Ενώσεις Αποστράτων και της υποχρεωτικής παρακράτησης εισφοράς από τις συντάξεις τους, υπό το πρίσμα των συνταγματικών αρχών και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου;

6. Προτίθεται να αναλάβει πρωτοβουλία συνολικής αναθεώρησης του Ν.Δ. 1171/1972, με τη συγκρότηση νομοπαρασκευαστικής επιτροπής στην οποία θα συμμετέχουν συνταγματολόγοι, ειδικοί επιστήμονες του διοικητικού δικαίου και το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ώστε να εκσυγχρονιστεί το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των Ενώσεων Αποστράτων, σύμφωνα με τις αρχές της σύγχρονης δημοκρατικής πολιτείας, και προτίθεται, για λόγους δημοκρατικής νομιμοποίησης, να επαναπροκηρύξει τις αρχαιρεσίες (συμπεριλαμβανομένων αυτών του Φεβρουαρίου 2026) μετά την τροποποίηση του νόμου;

Ο ερωτών Βουλευτής

Μιχάλης Κατρίνης